

Lärarhandledning

Loui & Rio – Kampen mot tramset

Författare: Sofia Lundberg

Bilder av: Daniel Puppert Blomqvist

Rekommenderas för åk 1 – 4

En handledning av Chris Qwist

Om boken

Kampen mot tramset

Fantasi och annat trams är det värsta Loui och Rio vet. De är bästa vänner och har startat en vetenskapsklubb för att göra världen lite bättre. Men hur ska de tackla fantasin när den plötsligt tränger in i verkligheten?

En kväll när Loui och Rio har möte i klubben dyker det upp en underlig liten varelse som de inte hittar någon vetenskaplig förklaring till. Och dagen efter är alla vuxna så märkligt deppiga. I tidningen står det att en livs levande drake har dykt upp i stan. Vad är det som händer? Har drakarna tinat upp ur permafrosten? Kan det vara draggift som har gjort alla så deppiga?

Sakta går det upp för Loui och Rio att det inte bara är drakar som har lyckats förflytta sig från fantasin till verkligheten. En massa andra helt på-

hittade och tramsiga monster har också följt med. Ska Loui och Rio lyckas stoppa deras framfart innan det är för sent?

Kampen mot tramset är ett vilt äventyr fullspäckat med galna inslag och en hyllning till fantasin. Berättelsen är fyrfärgsillustrerad av graffitikonstnären Daniel Puppert Blomqvist.

Personerna bakom boken

Sofia Lundberg är en hyllad romanförfattare. Hon debuterade 2017 med *Den röda adressboken*, som blev en internationell succé, översatt till över trettio språk. Sofia är utbildad barn- och ungdomspedagog och har även gett ut två faktaböcker om barn. *Kampen mot tramset* är Sofia Lundbergs första barnbok.

Daniel Blomqvist, känd som Puppert, är en svensk konstnär. Puppert tillhör den första generationens graffitimålare i Skandinavien och hans konst har väckt stor uppmärksamhet i så väl Europa som USA. *Kampen mot tramset* är Daniel Blomqvists debut i barnboksvärlden.

Foto: Magnus Liam Karlsson

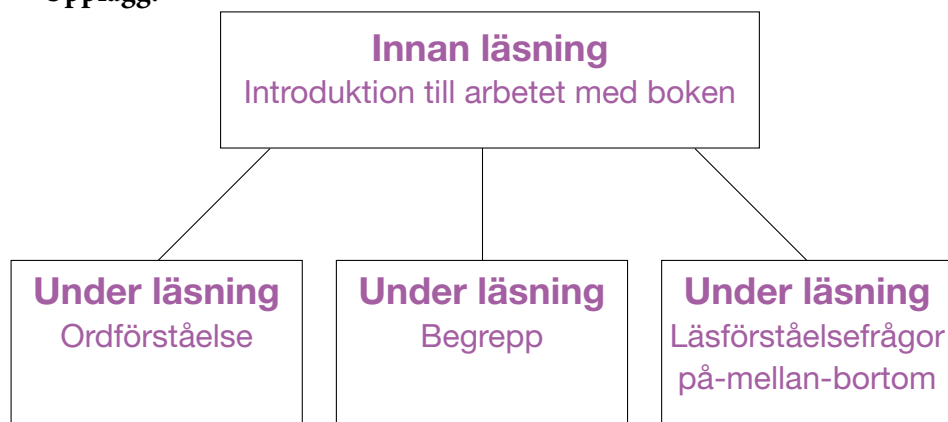
Arbeta med boken utifrån lärarmaterialet

Upplägget i detta lärarmaterial är gjort på ett sådant sätt att du som lärare kan välja om ni ska ha boken som ett gemensamt läsprojekt, eller om du vill låta eleverna arbeta utifrån upplägget på egen hand och skriva parallellt i sina skrivböcker.

Första delen är en introduktion som eleverna gör innan de börjar att läsa själva boken. Andra delen är aktiviteterna som eleverna gör under själva läsningen. Här får de efter varje kapitel befästa det de har läst genom ordförståelse-, begrepp- och läsförståelseövningar. Läsförståelseövningarna ger också möjlighet att röra sig på, mellan och bortom raderna.

När eleverna har läst hela boken finns det en aktivitet där de arbetar sammanfattande utifrån ett berättelseschema.

Upplägg:

Introduktion: Kampen mot tramset

Titta på framsidan av boken och lägg märke till alla detaljer i bilden där.

1. Vad ser du?
2. Vilka tror du att det är man ser?
3. Vad händer på bilden?
4. Vilken känsla får du när du ser bilden?

Prata om det i klassen eller skriv i din skrivbok.

Läs baksidan av boken.

1. Vad får du för information?
2. Vad tror du att boken kommer att handla om?

Läs denna inledande text.

Nu ska jag berätta för er om min mormor och om en förfärlig grej som hon har ställt till med, utan att ens veta om det. Eller nej förresten, jag ska berätta om min vän Rio och om vetenskap och hur bra och nyttigt det är för världen. Eller. Först måste jag nog berätta om min knäppa familj. För de, de är verkligen det knäppaste som finns.

Och det var där allt började.

– Vad har du för förväntningar på boken nu?

Kapitel 1

Det hopplösa huset

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Hur är man när man är stressad?
2. Vad betyder det att det drog i skinnet?
3. Hur är man när man är arg som ett bi?

Frågor till texten:

- Vilka bor i det hopplösa huset?
- Vad jobbar Louis föräldrar med?
- Vad hade Loui för uppgift som hon skulle göra?
- Hur var stämningen i vardagsrummet?
- Vilka typer av personligheter var Louis föräldrar?
- Varför tror du att Louis pappa blev dyster när de pratade om att huset var snett?
- Tycker du att konst är viktigt för världen? Berätta varför du tycker som du gör.
- Är det viktigt att vara som alla andra, tycker du? Berätta varför du tycker som du gör.

Kapitel 2

Försvunna leenden och en mystisk fladdermus

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad är kreativitet?
2. Vad gör man när man hanterar en kris?
3. Vad menar den som säger att det finns en logisk förklaring?

Frågor till texten:

- Vem var Rio?
- Vad var det som var konstigt med Rios pappor?
- Vad hände vid fönstret som skrämde Loui?
- Hur kände sig Loui när hon var på väg till Rio och varför det?
- Varför var Rio Louis bästa vän?
- Hur kommer det sig att Loui och Rio tycker så mycket om matte och vetenskap?
- På vilket sätt kan man använda kreativitet? Beskriv vad du tycker.
- Vad skulle hända i världen om man inte hade några intressen?

Kapitel 3

Är det som står i tidningen verkligen sant?

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad är en trötmössa?
2. Hur är man när man är trött och deppig?
3. Vad gör den som spricker upp i ett leende?

Frågor till texten:

- Vad var det för konstigt med Louis mamma och pappa?
- Vilken nyhet läste Loui om i tidningen?
- Vad hittade Loui och Rio i gräset?
- Vad var hunden Sixten på för humör och varför tror du det?
- Varför började det att dunka i bröstet på Loui när hon hittade den klubbiga kroppen i gräset?
- Varför sa Loui att det nog tyvärr var en drakbebis?
- Hur kan man veta att något är sant eller inte? Berätta vad du tycker.
- Vad skulle du göra om alla vuxna plötsligt blev deppiga och konstiga?

Kapitel 4

Den borttappade mamman

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Hur känner man sig när man är sorgsen?
2. Vad betyder det när något är prydligt ordnat?
3. Hur är man om man är vild och galen?

Frågor till texten:

- Varför vill inte drakbebiserna ha vatten och vad ger de den sen?
- Vad ber Loui Sixten att göra?
- Vem har drakbebiserna tappat bort?
- Varför vill inte Rio slänga sin fågelbur?
- Vad menade Rio med att drakbebiserna var ett undantag från vetenskapen?
- Varför skrattade Rio när han fick höra att man hade sett en stor drake vid domkyrkan?
- Vad skulle kunna hända om fantasin blev verklighet?
- Hur skulle världen se ut om det fanns drakar på riktigt? Beskriv vad som skulle hända.

Kapitel 5

Den hickande gravstenen

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad menas med att titta förundrat på någon?
2. Vad är en döing?
3. Hur känns det när det går kalla kårar genom kroppen?

Frågor till texten:

- Var la Rio och Loui draken och vart skulle de åka?
- Vad skrev de för lapp till Louis föräldrar?
- Vad hittade Loui och Rio på kyrkogården?
- Varför ville Loui att drakbebiserna skulle ropa på sin mamma?
- Hur kände Loui och Rio sig när de kom till kyrkogården?
- Varför darrade den lilla flickan som de hittade?
- Vad tror du, finns det ett liv efter döden? Berätta hur du tänker.
- Kan man vara vaken fast man drömmer? Berätta vad du tror.

Kapitel 6

Den pyttelilla flickans hemlighet

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Hur gör man när man tittar under lugg?
2. Vad gör man när man hyssjar någon?
3. Hur är något som är oförklarligt?

Frågor till texten:

- Hur såg Beata ut?
- Vad var Beata rädd för?
- Hur kunde Loui känna igen Beata?
- Varför rabblade Rio en massa frågor om Beata?
- Var hade Beata varit innan hon kom till kyrkogården?
- Varför tänkte Rio att Beata kom från en annan galax eller en underjordisk rymdbas?
- Hur skulle du känna det om något du sett i en bok plötsligt var livslevande?
- När brukar man kalla till krismöten?

Kapitel 7

Den förfärliga flykten från boken

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad betyder det att Beata kved?
2. Vad gör man när man vänder och vrider på sig?
3. Vad gör någon som häpnar?

Frågor till texten:

- Vem ville Beata hitta igen?
- Var trillade Beata ut någonstans?
- Vad har Rio för teori om vad som hände när Beata ramlade ut ur boken?
- Varför tror inte Beata att hon kommer från någon bok?
- Vad tror du hände vid Bullanhöjden som gjorde att Beata ramlade ur boken?
- Varför blev Rio så ivrig när han antecknade det Beata berättade?
- Hur tror du att ett maskhål i universum ser ut? Beskriv.
- Vart tror du att man kommer om man färdas i ett maskhål. Beskriv.

Kapitel 8

De mystiska hålen i mormors bok

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad gör den som försvinner in i en annan värld?
2. Vad betyder det att man sprattlar?
3. Hur låter den som mumlar?

Frågor till texten:

- Vart åkte Loui och Rio nu?
- Varför hade de inte visat drakbebisens för Beata än?
- Vad var det de skulle leta rätt på?
- Varför tror du att den lilla draken vill smita?
- Varför frågar Beata om de har målat av henne?
- Vad beror det på att Loui sällan läser mormors böcker?
- Vad skulle du göra om du kom på att du var en del av en berättelse i en bok?
- Hur skulle du göra om du hade en drakbebis?

Kapitel 9

Världshistoriens tramsigaste taxi

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Hur låter sjungande läten?
2. Hur gör man när man hukar sig?
3. Hur är något som är orimligt?

Frågor till texten:

- Vad var orsaken till att alla var så trötta och deppiga?
- Vad var det som Rio och Loui såg på himlen?
- Vad sa Beata att man kunde använda drakar till?
- Varför sa Rio att det skulle bli regn?
- Varför var Beata inte rädd för drakmamman?
- Vad menar Rio när han på sidan 62 säger att det är fysiskt omöjligt?
- Vart skulle du åka och vad skulle du göra om du hade en drake?
- Vad krävs för att någon eller något ska kunna flyga?

Kapitel 10

Resan till Paradisviken

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Hur är något som är ofantligt vackert?
2. Hur sitter man när man sitter stabilt?
3. Vad gör man när man mimar?

Frågor till texten:

- Hur såg det ut där Louis mormor bodde?
- När kom de till Paradisviken?
- Varför blev Beata rädd för mormor?
- Varför ville Louis mormor ha lugn och ro, tror du?
- Hur kände mormor det när Loui kom och hur vet du det?
- Varför gillade inte draken kött, tror du?
- Vad brukar du göra när du vill ha lugn och ro?
- Vilka saker kan skrämma dig och varför?

Kapitel 11

Fantasi på rymmen

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Hur gör den som flämtar?
2. Vad gör man när man pladdrar?
3. Hur känner man sig när man är förnärmad?

Frågor till texten:

- Var gömde sig Beata och varför?
- Vilka mera än Beata hade smtit ur boken?
- Vem hade ätit upp Bo?
- Hur tror du att det kändes i mormors kök?
- Hur är Louis mormor som person, tror du? Varför tror du det?
- Vad händer med världen om Flingorna är lösa?
- Vad är viktigt för dig för att du ska trivas hemma?
- Beskriv ditt drömhus.

Kapitel 12

Den övergivna skolan

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad gör man om man uppfyller en önskan?
2. Hur gör den som har pannan i djupa veck?
3. Hur är något som är programmerat?

Frågor till texten:

- Hur äter man mat hemma hos mormor?
- Vad var det för lösning som Rio har kommit på?
- Vad är Blinkare för något?
- Vem i boken tycker du påminner om Louis mormor?
- Varför får sura människor vara i klänningsmonstret ett tag?
- Varför är en gammal skola ett perfekt gömställe för monster?
- Måste man vara stor och stark för att kunna göra världen bättre? Beskriv varför du tycker som du gör?
- Vilka egenskaper tycker du är värdefulla?

Kapitel 13

Resan till stenpalatset

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad betyder ordet lagom?
2. Vad är ett motgift?
3. Vad gör den som protesterar?

Frågor till texten:

- Vad vaknade Loui och de andra till?
- Hur lurade mormor dem?
- Hur såg den gamla skolan ut?
- Hur kan man se på någon att den känner sig ensam?
- Vad är Loui orolig för och hur vet du det?
- Kan du beskriva vad vardagsönskningar är?
- Hur skulle du kunna uppfylla vardagsönskningar för någon annan?
- Vad har du själv för vardagsönskningar?

Kapitel 14

Den märkliga jättespindeln

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad betyder det att vara gigantisk?
2. Hur är man när man är ynklig?
3. Hur är man om man är noggrann?

Frågor till texten:

- Hur såg jättespindeln ut?
- Vad hade spindelbjörnen för jobb?
- Hur såg flingorna ut?
- Hur tror du att flingorna skulle bete sig i vår värld?
- Varför säger mormor att Loui och Rio är riktigt smarta?
- Tror du att spindelbjörnen skulle vara rädd för drakar? Förklara varför du tycker så?
- Hur skulle en värld full med deppiga människor se ut?
- Vad i vår värld kan göra människor deppiga?

Kapitel 15

Den fnissande drakbebisen

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

4. Vad är ett gurglande ljud?
5. Hur är något som är livlöst?
6. Hur låter ett väsende läte?

Frågor till texten:

- Hur kom Rio och Loui in i gamla skolan?
- Hur såg det ut där inne?
- Varför började drakbebisen att skratta?
- Varför tyckte Rio och Loui att det var läskigt inne i den gamla skolan?
- Varför sa Loui att drakbebisens inte fick använda eld?
- Vad tror du att det var för skratt som Rio och Loui hörde?
- Skulle du våga att gå in i en gammal övergiven skola? Berätta varför du tycker som du gör.
- Beskriv ett läskigt hus.

Kapitel 16

Den olyckliga ilskan

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad gör man när man ger upp?
2. Vad betyder det att vara motvillig?
3. Vad betyder det att någonting slinker ur en?

Frågor till texten:

- Varför bryr sig spindelbjörnen inte om Loui och Rio?
- Vad händer med guldpuddingarna när flingorna dör?
- Varför frågar Loui om Rio är arg?
- Varför bultade Louis hjärta så hårt att det dånade inom henne?
- Varför tror du att Loui vill att allt ska vara som vanligt igen?
- Varför slukade klänningsmonstret Loui?
- Hur kan man göra för att behärska sig när man känner att man håller på och bli arg?
- Vilka fördelar finns det med att behärska sig?

Kapitel 17

Den uppslukande resan

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad är ett klingade skratt?
2. Beskriv en oval form.
3. Hur är något som är märkligt?

Frågor till texten:

- Var hamnade Loui?
- Beskriv hur det såg ut i staden i klänningsmonstret?
- Vem hittade Loui inne i klänningen?
- Hur tror du Loui kände sig när hon ramlade in i klänningsmonstret?
- Varför blev hon glad när hon kom till landet i klänningen?
- Varför sa Loui att Bo och hon skulle ha roligt en stund innan de kunde åka tillbaka?
- Hur tror du att det känns att vara ensam i en ny värld?
- Vad kan man göra om man känner sig rädd och orolig?

Kapitel 18

De livrädda skriken

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Hur är man när man är yr av skratt?
2. Vad är kaos?
3. Vad betyder mackapären?

Frågor till texten:

- Vad gjorde Bo och Loui i staden i klänningen?
- Varför blev det kaos när Loui och Bo kom tillbaka till rummet på övervåningen?
- Vad var den gamla byrån för sorts byrå?
- Hur kom det sig att Loui och Bo plötsligt åkte ut ur staden i klänningen?
- Varför tror du att Bo litade på Loui?
- Hur tror du att det gick till när Beata hamnade i den gamla byrån?
- Vad krävs för att något ska kunna sägas vara levande?
- Har du varit med om en situation som var kaotisk någon gång? Beskriv.

Kapitel 19

Den ogenomträngliga bubblan

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad är fantasi?
2. Hur gör man när man tänker i flera steg?
3. Hur är något som är långsökt?

Frågor till texten:

- Vad var Loui och Rio tvungna att göra för att lösa gåtorna i den gamla byrån?
- Varför blir Bo arg när Rio säger att de måste chansa?
- Hur hjälper spindelbjörnen till med gåtorna?
- Varför blir Rio förvirrad när hjärtat brann upp?
- Tror du att Rio är en person som brukar chansa? Förklara varför du tycker som du gör?
- Vad tror du att den gamla byrån tänker?
- På vilket sätt kan man säga att allt i världen hänger ihop?
- Beskriv olika samband.

Kapitel 20

Den märkliga monsterparaden

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad betyder ordet finurligt?
2. Vad innebär det att vara uppradade?
3. Hur är något som är onödigt?

Frågor till texten:

- Vad fick bubblan att spricka?
- Varför hade mormor hittat på memorybyrån?
- Vad skulle de flyga hem och göra nu?
- Hur kunde man veta att Rio var stressad?
- Hur kände Loui för alla monster och hur vet du det?
- Varför kunde inte Rio stoppa in flingan i boken igen?
- Vad krävs och är viktigt för att man ska kunna bli goda vänner?
- På vilka sätt kan det vara bra att vara olika varandra i en vänskap?

Kapitel 21

Det smarta tramset

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Hur är man när man är ett geni?
2. Vad är stjärnstoft?
3. Vad gör man när man klottrar?

Frågor till texten:

- Hur höll Loui och Rio ordning på alla monster under färden hem?
- Vad var det för plan Loui hade?
- Vad hände när mormor började skriva?

- Varför fick drakmamman kämpa för att flyga den sista biten?
- Varför tror du att mormor alltid hade sin dator med sig?
- Hur tror du att Loui kände sig när hon skulle säga adjö till Bo och Beata?

- Vilken sagovärld tror du att Bo och Beata kom till nu?
- Hitta på en berättelse om den.

Kapitel 22

Den sista lilla flingan

Läs kapitlet och gör sedan övningarna.

Ord och begrepp att fundera över

1. Vad är ett elände?
2. Vad betyder det att förtjäna något?
3. Vad innebär det att säga något i kör?

Frågor till texten:

- Varför var mormor bekymrad?
- Varför ville Rio att klänningsmonstret skulle vara kvar?
- På vilket sätt passar orden trams och smart ihop?

- Hur visste Loui och Rio att guldstoffet hade hittat till alla som var deppiga?
- Hur kände Louis mamma det när hon såg mormor? Hur vet du det?
- Hur tror du att Bo och Beata fick fram matteboken till Loui och Rio?

- Vad skulle det innebära om vi hade gladmaskiner?
- Vilka andra monster skulle du vilja fanns och vilken nytta skulle de göra?

BERÄTTELSESCHEMA (avslutning)

Bokens titel: _____

Författare: _____

	HÄNDELSE	PERSON	MILJÖ
FÖRST			
SEDAN			
TILL SIST			

Namn: _____

Datum: _____